

ſaa maa ſige, paa Maa og ſaa andre Navne. Man har gjort, hvad man ikke kan negte er et Fremſkridt, idet man ſøger i den Sprogſtat, vi eie, for at finde, ſom det hedder, mere ſmukke, mere velſingende Navne; man har opgivet at opfalde eſter den nærmefte Slægt og er gaaet tilbage til Forfædrene for at finde Navne, der ialtsald har det ved ſig, at de ere gamle i vort Fædrelands Hiſtorie, men der er herved kommet den Mærkelighed tilſtede, at, medens man hidtil ubevidſt — man har nemlig glemt ſaa overordentlig meget — har brugt en Række af Navne, der mer eller mindre vare knyttede til den i Landet for en Del Aar tilbage indførte kriftelige Religion, vender man nu ligesaa tankeløſt, havde jeg nær ſagt, tilbage til de Navne, ſom tilhørte den Religion, den Folket, der gif forud for Kriſtendommen. Diſſe Navne have imidlertid det Fortrin, at de udspringe af den fælles Folkerod, forud for de ſaakaldte kriftelige Navne, der alle ere indbragte i et fremmedt Klædebon, og ſom kun paa anden Gaand ere blevene danſke Navne. Jeg ſtal nu nævne det Fremſkridt, ſom jeg mener, at ogſaa Videnskabsmændene ſkulle gjøre, og ſom jeg maatte turde gjøre den høitæredede Miniſter opmærksom paa, inden han ſvarer paa dette Spørgsmaal. Det er nemlig dette, at Videnskabsmændene gjøre Rede for, hvad Navnenes Betydning er, thi det var det Giendommelige ved vore Forfædre, at de gavde Børnene Navne, ſom betød Noget; de vidſte, hvad diſſe Navne betød, og ſaaledes er det f. Ex. i vor gamle Hiſtorie. Der er ikke noget Navn deri, uden at det er givet Vedkommende ſaaledes, at Navnet og Mandens Virkſomhed falder paa det Noeſte ſammen. Naar man imidlertid nu baade ved den ene og ved den anden Række Navne gaar tankeløſt hen ubelukkende eſter Lyden, uden at Noget har den mindſte Anelſe om, hvad denne Lyd egenlig betyder, er dette Noget, ſom er uærdigt — havde jeg nær ſagt — for den Tid, hvori vi leve. Vi gjenſomme gamle Oldſager, Flinteſtene og deſlige, men Meningen med de levende Oldſager, der findes iblandt os — Dynavne, Stednavne, hele denne Stat, der ligger i den ſaakaldte iſlandſke eller oldnordſke Skriftverden — kan omtrent udtydes. Lad da Folk vælge Navnene, naar de vide, hvad Bemærkelse der er ved de enkelte af dem. Det var den Bemærkning, jeg vilde gjøre. Da jeg har ſiddet i det Udvalg, hvori denne Sag er kommen frem, har jeg ikke ved denne Leilighed kunnet Andet end bringe Spørgsmaalet frem paa det Sted, hvor det hører hjemme, nemlig i Folkets Thing. Jeg vil ønske, at der med Henſyn til de levende Oldſager, ſom den Dag i Dag leve paa Folkets Tunge, maa viſes den ſamme Opmærksomhed, ſom der viſes for, hvad jeg vil kalde de døde, de navnløſe Oldſager. De levende have et langt større Værd, og ville, efterhaanden ſom Videnskaben gaar fremad, ſaae en langt større Betydning til at viſe, hvorledes Frem-

ſkridtet har været her i Norden med Henſyn til den tidligſte Udviſling i Landet. Jeg ſjender ikke andre Oldſager, der have en større Vigtighed, men ſom have ligget mere braf end netop de eldgamle Navne, ſom vi ſøve paa Læberne ved vore Byer, og ſom have en overordentlig Vigtighed og Vægt, naar vi ſaae Rede paa, hvad deres oprindelige Mening var. Hvad nu ſerlig de Navne angaar, hvorom her er Tale, ſtal jeg bemærke, at manges en Mand, ſom flytter ſin Gaard ud paa ſin Mark, ønsker at give den et Navn. I gamle Dage var det almindeligt at give ſin Gaard et Navn, der paſſede til Sordsmornet, og hvad ligger vel nærmere, end at man gaar til den Kirke, der kan ſtaffe baade den beſte Velklang og den beſte Oplyſning, fordi det ikke er Noget, der ſtal hentes fra fremmede Egne, men ſom er ført til den ſjerne Egn her hjemme fra? Det er nemlig det, der ligger i de gamle iſlandſke Sagaer. Det er ikke groet paa Iſland, men det er ført derop og gjennt der, indtil Folket kunde ſaae Die for, hvilken Stat der ligger deri, og igjen løſte denne Stat, ſom paa Grund af Tidernes Ugunſt ikke kunde udmøntes, da Ufriheden herſkede iblandt os. Lad os løſte denne Stat; det er Veien, ad hvilken man kan finde de Navne, ſom ere groede ud af den nordſke Lantegang, ud af det Sprogmalin, ſom er og var vor Giendommelighe, og ſom er et eneſte helt Stykke, hvor de enkelte fremmede Beſtanddele ere ſaa uendelig ſaa, at vi høre til nogle af de lykkeligſte Lande i den Henſeende, idet vi eie Noget, der er helſtøbt i ſit Slags. Det er maatte noget af det beſte Gie, Norden har, hvor lille det end er, at dets Sprogſtat er helſtøbt, er et Hele. Skal der altsaa gjøres Rede paa dette Navneſpørgsmaal, ſom jeg maa indrømme, er underlig forblundet, er en underlig Miſtklaſſe, vil jeg ikke raade til at gaa den Veis, hvortil den ærede Laler for Skanderborg Niſt Iſte Valgtreds (Bajer) hentydede, nemlig at tage Fantafinavne, Navne, der ere lavede efter Blomſter, for Borgere, og eſter Hjelmene og andre Ting, for Adelen, hvorefter man vilde give Adelen Dyrnavne og Borgerne Blomſternavne. Jeg vil haabe, at der kan findes en anden Veis; men det forekommer mig, at den ſvenſke Navnefordeling ſtiller ſig omtrent ſaaledes, at Borgerne have ſaaet Lou til at nøies med Blomſter, medens Adelen derimod har ſaaet Navne dels med Dyr og dels med Hjelmene.

Miniſteren for Kirke- og Underviſningsvæſenet (Worsaae): Den ærede ſidſte Laler har ganſke rigtigt antydet, at det er ved Kriſtendommens Indførelſe, at der er opkommet en meget betydelig Forandring i Familienavnene her i Landet. Det er ganſke mærkeligt, at netop de gamle nordſke Familienavne ere ikke blevene bevarede ſaameget her i vort Fædreland ſom i fremmede Lande, hvor vore Forfædre i ſin Tid nedſatte